

Verticale geveltuintjes in de
Blokstraat en Groenestraat

Februari 2020

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Huidige situatie	4
Locatiebeschrijving	4
Gewenste situatie	5
Verticale tuin, geveltuin, groengevel	5
Voordelen van de verticale tuin	5
Ontwerp, materiaal	6
Bestrating	6
Beplanting	6
Klimconstructie	6
Geschikte grond	6
Werkwijze / middelen	7
Het Tussendoor Comité	7
Gemeente	7
ROVA	7
Bewoners	7
Begroting	8

Inleiding

De bewoners in de Blokstraat en Groenestraat zijn actief met het vergroenen van hun straat. Dat blijkt wel uit hun participatie in 'Het Tussendoortje' en het aantal geveltuintjes dat al in de straten is aangelegd. De voordelen (ook voor het milieu) zijn inmiddels bekend en dat smaakt naar meer! Maar hoe doe je dat in onze smalle straten?, met auto's en fietsen vaak dicht op de voorgevel. Natuurlijk, de verticale geveltuin!

Vanaf de Burendag 2019 kunnen bewoners hier meer informatie over vinden op de website <https://hettussendoortje.info/nieuws/de-verticale-geveltuin/>. Ook worden de bewoners uitgenodigd om op een dag in het voorjaar, samen met hun burens, zo'n tuintje aan te gaan leggen. Daar hebben circa 20 bewoners zich voor aangemeld.

Dit initiatief is in oktober 2019 met Jenine Timmerman (wijkbeheerder) besproken. Zij gaf aan dat de gemeente dit toejuicht en graag in participeert. Destijds is afgesproken eerst de animo te inventariseren, zodat de gemeente kan onderzoeken welke manier zij kan bijdragen aan de realisatie van dit plan. Met het afronden van de inventarisatie kan nu deze stap worden gezet!

Huidige situatie

Locatiebeschrijving

Assendorp werd tussen 1870 en 1900 gebouwd. De leefomgeving is daardoor niet afgestemd op de behoefte en het welzijn van tegenwoordig. Door de smalle straten — de Blokstraat en Groenestraat zijn daarin koplopers — is vergroening met horizontale geveltuintjes vrijwel niet mogelijk. Auto's en fietsen staan vaak dicht op de voorgevel geparkeerd, waardoor de ruimte voor het huis te beperkt is voor de aanleg van een groenstrook langs de hele gevel.

Gewenste situatie

Verticale tuin, geveltuin, groengevel

Her en der zijn in Assendorp al mooie voorbeelden van verticale geveltuintjes te vinden. Ze hebben een grote esthetische meerwaarde, juist omdat ze de kans hebben om boven de geparkeerde auto's en fietsen uit te komen en een grote oppervlakte met groen kunnen bekleden.

Voordelen van de verticale tuin

Door een substantieel deel van de bakstenen muur te bedekken met groen, worden meerdere voordelen bereikt, namelijk:

- het is een faunavoorziening (o.a. voeding voor vogels en insecten);
- het ontmoedigt het spuiten van graffiti;
- het gaat hittestress tegen;
- het filtert fijnstof (het hecht zich aan de beplanting en wordt bij regenval weggespoeld);
- het heeft een geluidsdempend effect in de straat.

Ontwerp, materiaal

Bestrating

De gemeente heeft spelregels (<https://www.zwolle.nl/geveltuintje>) opgesteld voor een geveltuintje. Deze mag maximaal 45 cm (anderhalve stoeptegel) diep zijn. Afhankelijk van het soort klimmer kan een juiste breedte en diepte worden bepaald die past bij de ruimte die de plant nodig heeft. Daarnaast moet de bewoner zelf bepalen hoeveel ruimte hij beschikbaar wil stellen voor beplanting en de plek bepalen langs de voorgevel. Hier zal de bestrating weggehaald moeten worden om ruimte te maken voor de klimmer(s). In veel gevallen zal het slechts om een enkele stoeptegel gaan.

Beplanting

Om te voorkomen dat er schade aan de muur (voegen) ontstaat, kan beter niet gekozen worden voor directe begroeiing (klimplanten met zuignapjes of hechtworteltjes), maar voor indirecte begroeiing (een sterke slingerplant of winder). Deze beplanting heeft wel een klimconstructie nodig.

In de Groenestraat en de Blokstraat hebben we te maken met voorgevels op het oosten en westen. Dit betekent dat de planten een dagdeel direct zonlicht krijgen en een dagdeel in de schaduw staan. Het advies is daarom om voor (een) klimmer(s) te kiezen die geschikt zijn voor een half schaduw/zon standplaats. De volgende klimmers worden aanbevolen: de blauwe regen (bijvoorbeeld de *Wisteria floribunda*), de bosrank (bijvoorbeeld de *Clematis Armandii*), Duitse pijp (*Aristolochia macrophulla*), sterjasmijn (*Trachelospermum jasminoides*), schijnaugurk (*Akebia quinata*) en de klimkamperfoelie (*Lonicera Periclymenum serotina*).

Meer informatie over deze klimmers staat op de website van 'Het Tussendoortje'. Daar wordt per klimmer uitgelegd welke verzorging de plant nodig heeft, of de klimmer wintergroen blijft, welke hoogte het kan bereiken en welke klimconstructie gebruikt kan worden. Het is aan de bewoner zelf om een geschikte klimmer uit te kiezen die past bij de wensen en de mogelijkheden (tijd, kennis en financiën) die de bewoner heeft.

Klimconstructie

Indirecte beplanting vraagt altijd om een klimhulp. Per plant kunnen de mogelijkheden wat betreft een klimconstructie verschillen. Denk hierbij aan het gewicht en de dikte die de stam kan bereiken. Kies daarom niet alleen voor een klimmer die voldoet aan de wensen, maar houdt hierbij ook rekening met de klimconstructie die noodzakelijk is.

Klimplanten kunnen verticaal, maar ook horizontaal langs de gevel worden geleid. Bijvoorbeeld als de klimmer niet te hoog mag worden. Dan kan de hoofdtak eerst naar de gewenste hoogte worden geleid en de zijtakken vanaf dan horizontaal afgeleid.

Het beste kan de constructie worden aangebracht voordat de planten worden geplant, zodat de muur nog vrij en goed bereikbaar is. Het is belangrijk dat de klimhulp goed vast zit aan de gevel, zodat het is opgewassen tegen een stootje. De klimhulp moet minstens 5 centimeter vanaf de muur komen. Als de klimhulp te dicht tegen de muur hangt, hebben de planten geen ruimte om zich er rond te winden. Let op: een regenpijp lijkt geschikt, maar die zit vaak te dicht tegen het huis en is niet stevig genoeg voor de groeikracht en het gewicht van verschillende planten.

Geschikte grond

Volgens de spelregels van de gemeente Zwolle mag de grond maximaal 40 centimeter diep afgegraven worden, in verband met ondergrondse kabels en leidingen. De grond kan daarom tot 40 centimeter diepte afgegraven worden en dient vervangen te worden door voedzame plantengrond om de klimmers een goede start te geven.

Werkwijze / middelen

Bij de realisatie zijn vier partijen betrokken, namelijk 'Het Tussendoor Comité', de gemeente Zwolle, de Rova en de bewoners uit de Groenestraat en Blokstraat.

Het Tussendoor Comité

Het comité heeft het initiatief genomen om het plan uit te werken en bewoners te betrekken bij het initiatief. Het comité onderhoudt het contact met de verschillende partijen en zet zich in om de ondersteunende stimulerende (financiële) middelen te regelen.

Gemeente

De gemeente Zwolle promoot actief het aanleggen van geveltuintjes met informatie op hun site, in huis-aan-huisbladen en folders. Uit de aanmeldingen kan worden opgemaakt dat er veel animo is voor een verticale geveltuin en het verder vergroenen van de straten. Het is nu ook aan de gemeente om daar een passend antwoord op te geven.

ROVA

De Rova kan voedzame grond leveren voor de aanleg.

Bewoners

De deelname aan dit initiatief houdt in dat de bewoner een eigen verticale geveltuin gaat aanleggen, op dezelfde dag als de andere deelnemers. Zij kunnen ook aanspraak maken op de middelen die de gemeente en/of andere subsidievertrekker daarvoor beschikbaar stelt. Voor de overige aanlegkosten is de bewoner zelf verantwoordelijk.

Voor de aanleg van een verticale geveltuin gelden de spelregels die de gemeente Zwolle daarvoor heeft opgesteld. Zie voor de spelregels de website van de gemeente:

<https://www.zwolle.nl/geveltuintje>

Het is dus ook aan de bewoner zelf om een geschikte klimmer uit te kiezen die past bij de wensen en de mogelijkheden die de bewoner heeft.

Begroting

Huishoudens:	Materiaal:			
18x	Klimplant	Keuze uit bijvoorbeeld: - Bosrank - Schijnaugurk - Ster jasmijn - Duitse pijp - Kamperfoelie - Blauwe regen	vanaf € 14,00	€ 252,00
18x	Grond	Tuinaarde met kunstmest 40l (bv. Vivimus)	€ 9,00	€ 162,00
18x	Klimconstructie	Keuze uit bijvoorbeeld: - draadspanset - metalen klimrek - regenpijp klimrek - houten klimrek - bamboe klimrek - kunststof klimrek	vanaf € 10,00	€ 180,00
18x	Bevestigingsmateriaal voor klimconstructie	Minimaal 6 stuks: - wandafstandhouders - PVC afstandsbussen + pluggen + muurschroeven - wandpluggen en wandhouders	vanaf € 10,00	€ 180,00
18x	Binddraad	20m		€ 26,00
	Totaal			€ 800,00

